

МУЗИЧНА ГАЗЕТА

Указ Президента України Про оголошення 2003 року Роком культури в Україні

З метою посилення державної підтримки культури в Україні, підвищення її ролі у розвитку демократичного громадянського суспільства та підтримуючи ініціативу виборчого блоку політичних партій «За єдину Україну!», постановляю:

- Оголосити 2003 рік Роком культури в Україні.
- Утворити Організаційний комітет з проведення Року культури в Україні (далі - Організаційний комітет).
- Призначити ЛИТВИНА Володимира Михайловича - Главу Адміністрації Президента України - головою Організаційного комітету.
- Затвердити персональний склад Організаційного комітету (додається).
- Організаційному комітету розробити та затвердити план основних заходів щодо підготовки та проведення Року культури в Україні.
- Кабінету Міністрів України, Раді Міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям розробити та затвердити державну та регіональні програми розвитку культури на 2003-2004 роки, передбачивши, зокрема, заходи щодо:
 - збереження та розвитку існуючої мережі закладів культури, забезпечення їх сучасною матеріально-технічною базою;
 - сприяння діяльності національних творчих спілок України, в тому числі їх місцевих

- внести в установленому порядку пропозиції щодо заснування щорічного гранта Президента України молодим письменникам.
- Раді Міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям вирішити в установленому порядку питання щодо:
 - заснування регіональних стипендій відомим діячам культури та регіональних грантів обдарованій молоді у галузі літератури, театрального, музичного, образотворчого мистецтва, хореографії, кінематографії, народного мистецтва для створення і реалізації творчих проєктів;
 - виділення коштів на будівництво житла для відомих митців, творчої молоді, працівників культури, насамперед у сільській місцевості;
 - проведення у 2003 році огляду матеріально-технічного стану закладів культури у сільській місцевості та життя заходів щодо його поліпшення.
- Державному комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України забезпечити широке висвітлення заходів, пов'язаних із підготовкою та проведенням Року культури в Україні.

Президент України Л.КУЧМА
м. Київ, 19 лютого 2002 року.

Шановні читачі, Колонка редактора передплатники і дописувачі нашої газети!

З наступного 2003 року редакційна колегія «Української музичної газети» має намір збільшити обсяг спільнотного видання до 12 сторінок, замість нинішніх восьми, що зумовлено необхідністю розширити обсяг видання. Адже величезна кількість цікавих рукописних матеріалів постійних наших авторів (ледь не в межах номера, що надходить на ваші адреси!) залишається поза увагою. І до того ж, невідомо, коли той чи інший дідько цікавий матеріал-роздум, інформація, проблематична чи концептуальна стаття побачить світ через брак газетної площі та обсяг видання, що десятий рік поспіль, попри усілякі фінансові негаразди, таки виходить у світ щокварталу. Крім того, ці матеріали з часом втрачають свою актуальність і злободенність - і це незважаючи на всілякі зусилля керівництва Національної Всеукраїнської музичної спілки і редакційної колегії перевести газету спершу на місячник, а згодом - тижневик. І залучити до співпраці чи то державні структури, чи істинного мецената-патріота України, який би любив Україну, як казав видатний наш меценат і будівничий держави Євген Чикаленко, «до глибини своєї кишені». Адже на сьогодні, на превеликий жаль, у редакційному архіві залежується стільки цікавих рукописних матеріалів, яких би вистачило на таку ж кількість номерів, які ви, шановні читачі, вже отримали з часу відновлення газети (1993)! Деякі з неопублікованих і вже надрукованих матеріалів чекали і чекають свого виходу, бува, і по два-три роки. А це ж газета, а не альманах! (Хоча за періодичністю газета таки нагадує альманах).

Проте, незважаючи на брак коштів (а витрати не компенсує навіть річна передплата), Спілка зважилась на збільшення обсягу видання, що уможливило якоюсь мірою потрапити на шпальти газети залежаним і новим рукописним матеріалом авторів, які, незважаючи на те, що видання безгосподарне, несуть і несуть рукописи на адресу редакції. Хоча, правда, це і спричинить збільшення фінансових витрат на папір, верстку, по-ліграфічні та поштові послуги тощо, обсяг видання таки зросте до 12 шпальт. Щоправда, і річна передплата газети, яка нині становить 3 грн.16 коп. (за Каталогом видань України), зросте відповідно у межах двох-трьох гривень. Зате ж, сподіваємось, що наші автори читатимуть свої матеріали не в скороченому, а в повному обсязі.

Крім збільшення обсягу видання, плануємо ввести ще й кілька нових рубрик: «З життя навчальних закладів», під якою розповідатимемо про будні і свята, проблеми і радощі дитячих музичних шкіл, шкіл мистецтв, гімназій, коледжів, ліцеїв з художньо-естетичним ухилом виховання; музичних училищ, інститутів мис-

тецтв, музично-педагогічних факультетів державних педагогічних університетів, консерваторій, вітчизняних і зарубіжних музичних академій. Відтак нова рубрика «З турботою про молодих» подаватиме роздуми, міркування, погляди, теорії, методики і концепції визначних діячів української музичної культури - хорових диригентів, композиторів, виконавців, музикознавців, педагогів щодо художньо-естетичного виховання підростаючого покоління національно свідомих будівничих суверенної і, сподіваємось, у майбутньому економічно незалежної України. Рубрика «Естрада», яку ми фактично ввели, й надалі розповідає про вагомий надбання української естради та її виконавців, що стали гордістю України і золотим фондом національної музичної культури: започаткував рубрику в четвертому числі «УМГ» за минулий рік відомий талановитий український письменник, журналіст і видавець родом із Закарпаття Федір Зубанич, який має у творчому доробку понад двадцять книг, і об'їздив земну кулю, побувавши у всіх географічних центрах п'яти континентів планети. А розповів він у минулому числі «УМГ» про відомого естрадного співака, народного артиста України - гордість і славу Закарпаття - Івана Поповича. Надалі сподіваємось друкувати матеріали про не менш відомих і популярних виконавців української естради.

До честі наших активних і патріотично відданих «Українській музичній газеті» передплатників - членів Національної Всеукраїнської музичної спілки з усіх її 28 обласних відділень найактивніше передплачують «УМГ» такі керівники та їх заступники, як Лариса Олександрівна Клименко (Дніпропетровськ), Едуард Іванович Алексєєв (Чернівці), Володимир Андрійович Качан (Житомир), Михайло Петрович Люшня (Хмельницьк), Анатолій Григорович Петриченко (Запоріжжя), Сергій Олександрович Голуб (Ніжинське міське відділення Спілки), Володимир Гнатюк Ворона (Кіровоград), Володимир Олександрович Сліпак (Полтава) та ін.

Отже, шановні наші читачі, передплатники і дописувачі «Української музичної газети»! Вважаю, що не помилюся, коли скажу: якщо гуртом-толокою дбатимемо про наше з вами улюблене видання і станемо його постійними передплатниками, тоді і матимемо всебічну інформацію про найцікавіші мистецькі події, що відбуваються у нашій державі й поза її межами, а відтак станемо духовно багатшими і гордимися за наше національне музичне мистецтво, ще стабільніше утвердимо імідж і престижність нашого з вами спільного видання.

Володимир КОРНІЙЧУК.

Склад Організаційного комітету з проведення Року культури в Україні

- ЛИТВИН Володимир Михайлович - глава Адміністрації Президента України, голова Організаційного комітету.
 БОГУЩЬКИЙ Юрій Петрович - міністр культури і мистецтв України, заступник голови Організаційного комітету.
 СЕМИНОЖЕНКО Володимир Петрович - віце-прем'єр-міністр України з гуманітарних питань, заступник голови Організаційного комітету.
 ТОЛСТОУХОВ Анатолій Володимирович - почесний президент Фонду сприяння розвитку мистецтв України, заступник голови Організаційного комітету (за згодою).
 АВДІЄВСЬКИЙ Анатолій Тимофійович - голова Національної Всеукраїнської музичної спілки (за згодою).
 БСЛІКОВ Михайло Олександрович - голова Національної спілки кінематографістів України (за згодою).
 ГОЛУБ Володимир Володимирович - керівник управління з гуманітарних питань Адміністрації Президента України.
 ДЗЮБА Іван Михайлович - голова Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка.
 КУРАС Іван Федорович -

- віце-президент Національної академії наук України.
 НАБРУСКО Віктор Іванович - президент Національної радіокомпанії України.
 ОЛІЙНИК Борис Ілліч - голова Українського фонду культури, народний депутат України (за згодою).
 ОРЕЛ Анатолій Костянтинівич - заступник глави Адміністрації Президента України, голова Національної комісії України у справах ЮНЕСКО.
 ПЕРЕЛИГІНА Людмила Федорівна - голова Центрального комітету профспілки працівників культури України (за згодою).
 ПОПОВИЧ Мирослав Володимирович - член-кореспондент Національної академії наук України.
 СЕРЕДА Григорій Порфирівич - голова Державного комітету України у справах національностей та міграції.
 СМОЛІЙ Валерій Андрійович - директор Інституту історії України НАН України, радник Президента України.
 СТЕПАНЕНКО Михайло

- Борисович - голова Національної спілки композиторів України (за згодою).
 СТОРОЖУК Ігор Анатолійович - президент Національної телекомпанії України.
 ТАНЮК Лесь Степанович - голова Національної спілки театральних діячів України, народний депутат України (за згодою).
 ЧЕБИКІН Андрій Володимирович - президент Академії мистецтв України.
 ЧЕПЕЛИК Володимир Андрійович - голова Національної спілки художників України (за згодою).
 ШАРВАРКО Борис Георгійович - генеральний директор, художній керівник Всеукраїнського центру фестивалів та концертних програм.
 ШЕВЧЕНКО Михайло Васильович - секретар Національної спілки письменників України (за згодою).
 ШЛАПАК Олександр Віталійович - міністр економіки та з питань європейської інтеграції України.
 ЮШКО Ігор Олегович - міністр фінансів України.

Глава Адміністрації Президента України
В. ЛИТВИН.

ВІД КЛАСИКИ ДО МОДЕРНУ

Журі конкурсу. Зліва направо: відповідальний секретар журі, заслужений працівник культури України В. ІВЧЕНКО; співолова журі конкурсу, народний артист України С. САВЧУК; народний артист України В. ПАЛКІН; голова журі конкурсу, ректор НМАУ ім. П. Чайковського, народний артист України О. ТИМОШЕНКО; заслужений працівник культури України Г. ЛЮЗНОВ.

Другий Всеукраїнський конкурс хорових диригентів проведено наприкінці 2001 року Міністерством культури і мистецтв України, Національною Всеукраїнською музичною спілкою, Українським державним центром культурних ініціатив за активного сприяння Хорового товариства України ім. М. Леонтовича, Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського, Національної заслуженої академічної капели України «Думка» і Національної філармонії України. На часі децю проаналізувати, узагальнити і дійти певних висновків.

Чому саме в Україні започатковано проведення конкурсу хорових диригентів, зростання авторитету якого особливо відчувалося під час його проведення вдруге? Відповідь знаходимо у Зверненні міністра культури і мистецтв України Юрія Богуцького до учасників та гостей II Всеу-

кравського конкурсу хорових диригентів: «Хорове мистецтво завжди було невід'ємною частиною, наріжним каменем української музичної культури. Українська пісня була і залишиться довіку носієм високих духовних ідеалів нашого народу. Вона є чи не найголовнішим внеском у світову мистецьку скарбницю».

Хотілося б звернути увагу ще на одну важливу аксіому щодо потреби таких конкурсів. Вони уможливають періодичні огляди наших здобутків у вихованні молодого покоління хорових диригентів, а водночас наочно аналізують помилки у нашій виховній роботі.

(Закінчення на 2-й стор.)

Програму концерту складала соната В.А.Моцарта, Й.Брамса, Ф.Шуберта та Ц.Франка. Сонатні вечори не є нині надто часто подибуваним явищем - мабуть, причиною тому є вагомість жанру сонати як такого. Прізвиська композиторів засвідчували прихильність підбору творів та добрий мистецький смак виконавців. Відповідно налаштувала себе й публіка.

Першою звучала соната В.А.Моцарта. Звичайно, композитор не приділяв скрипковим сонатам такої значної уваги, як клавирним. Та все ж у кожному із цих 42-х творів відзеркалилися усі тонкощі стилю композитора, його мелодична шедьрність, по-театральному яскраві образи, вільно збудовані розв'язки. Презентована Г.Сафоновим та О.Строган соната фа мажор (KV-Anh. 209 с.) не належить до часто виконуваних. Компактний, оперний на тричастинності цикл, виразна жанрова основа музики, простота і наспівність мелодій - ось характерні риси цієї композиції.

І коли при виконанні першої сонати відчувалася певна скованість скрипала, що помітно хвилювався, розпочинаючи цей поважний концерт, то у виконанні Сонати №1 соль мажор тв.78 для скрипки і фортепіано Й.Брамса слухач відразу ж відчув руку досвідченого професіонала. До написання Першої скрипкової сонати композитор приступив уже визнаним майстром - автором двох симфоній, «Німецького реквієму». Концерту для скрипки з оркестром, Першого фортепіанного, колеги і друга знаменитого скрипала і диригента Й.Йоахіма, поради якого завжди високо вважали для Й.Брамса. Мабуть, тому уже в Першій скрипковій перед нами постає сформований і зрілий стиль великого романтика, відчувається притаманна йому вагомість концепції, чудове володіння формою, рафінована й насичена «брамсівська» фактура. Ця

соната є непростим завданням не лише для виконавця-скрипала, але й для піаніста. Прекрасний дует Сафонов-Строган зумів проникнути у глибини брамсівського музичного всесвіту, передати найтонші порухи душі великого музиканта, схопити найголовніші особливості стрункої і пружної форми, зачарувати слухачів величезною ди-

У другому відділі звучали твори Ф.Шуберта і Ц.Франка. Сонатина соль мінор, написана Ф.Шубертом ще в 1820-х рр., позначена явними впливами музики старших віденських земляків композитора, особливо ж Й.Гайдна і В.А.Моцарта. Хоча і у цьому класичного типу сонатному циклі уже відчувається ширість і багатство мелодично-

вала абсолютно інший напрям романтичних світоглядних настанов. Глибокі релігійні почуття поклали відбиток на всіх без винятку творах видатного французького композитора. Написана за чотири роки до смерті маститим уже автором і присвячена скрипалеві-віртуозу Ежену Ізаї Соната для скрипки і фортепіано ля мажор представляє світ глибоких почуттів та романтичних поривань, часом бурхливих і драматичних, а часом глибокопристрасних і піднесених. Твір масштабний, вагомий за залудом, віртуозний. Поєднати усі частинки мозаїки почуттів, закладених у сонаті, допомагає послідовно проведений (і особливо ним улюблений у пізній період творчості) композитором принцип лейтмотивізму, коли усі частини твору будуються на інтонаціях основної теми, що служить вихідною і провідною ідеєю усього художнього цілого. І скрипаль, і піаністка впорались із завданнями, поставленими композитором, шонайкраще. Мало того, блискуче - немов на одному подихові - зіграна соната дала змогу публіці ще раз переосвідчитись, що перед нею - справжній (хоч і невеличкий) творчий колектив, який живе музикою, своїм мистецтвом, переймається ним до глибини душі, дует, якому під силу донести до слухача найскладніші мистецькі і філософські концепції, донести переконливо, на належному художньому рівні.

Блискуче виконана соната Ц.Франка, що завершила сонатний вечір, змінилася гучними оваціями, які послужили найкращим підтвердженням визнання майстерності виконавців, підтвердили потрібність і запитуваність їх мистецтва, стали чудовим захопленням для підготовки наступних концертних програм. А що такі невдовзі з'являться, гадаю, ні в кого сумнівів не виникає.

Богдан СЮТА,
кандидат мистецтвознавства.

Під склепінням Колонного залу ім. М.Лисенка

● Герман САФОНОВ та Олена СТРОГАН.

Вибагливого столічного меломана здивувати чимось незвичним нелегко. Складно буває навіть просто привабити його увагу: не кажучи про омріяне і запевнене «зацікавити». Напівпорожній залі на концертах академічної музики стали, на жаль, не винятком, а правилом. Тому, коли трапляється концерт, який проходить у запевненому слухачами залі, розумієш, що йдеться не просто про факт музичного життя, а про явище. І саме таким явищем став беззастовний концерт дуету солістів Національної філармонії України Германа Сафонов (скрипка) та Олени Строган (фортепіано).

намікою тембрових поєднань та багатством поліфонізованих гармонічних структур. Особливо ж варто відзначити ансамблеву майстерність, адже тут партії обох інструментів трактуються як рівноправні, і досить часто фортепіано (вписане рукою геніального піаніста) бере на себе роль лідера. Гадаю, захоплена реакція залу була кращою оцінкою цього виконання.

го обдаровання композитора-піаніста. Виконавці добре вловили й донесли до слухача закладену автором легкість та граціозність музики, її чітку жанрову основу, подолали певну розмитість форми і відшукали у творі масу по-весняному свіжих поєднань тембрів, якими відверто захоплювались.

Соната для скрипки і фортепіано Ц.Франка репрезенту-

ЕСУ - це подія у духовному часопросторі України

Перший том «Енциклопедії Сучасної України» (ЕСУ) презентовано на початку ц.р. у конференц-залі Міжнародного фонду «Відродження» світоголою Головною редакційною колегією ЕСУ, академіком Національної академії наук України Іваном Дзюбою.

25-томне видання, накладом 10 тисяч примірників, яке готується Національною академією наук України та Національним товариством ім. Тараса Шевченка, подас багатогранний образ України з кінця XIX до початку XXI століть і вміщуватиме понад 65 тис. статей та майже 40 тис. ілюстрацій. Зосібно перший його том налічує 2732 статті, 1628 ілюстрацій, 50 таблиць і схем, 12 карт. Працювати над ним чотири роки тому, без гонорару, на добровільних засадах, розпочинало понад 1000 авторів - патріотів України. Нині ж їхнє коло розширилося до 3000. Зауважимо, що вартість кожного тому близько ста гривень. І то не дивно, адже тільки друку тиражу першого тому обійшовся у 360 тис. гривень...

Енциклопедичний проект віку здійснюється за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження», Фондуції Приятелів енциклопедії України (США), Наукових товариств ім. Тараса Шевченка у Парижі, Львові, Києві і благодійницьких внесків окремих громадян держави та діаспори. Унікальне видання будуватиметься за класичним зразком, приміром, таким, як енциклопедичний словник Брокгауза і Ефрона, розповідатиме про складну історію України, її багатий природний, економічний, інтелектуальний і духовний потенціал, про видатних талановитих людей упродовж майже 150 останніх років. Є надія, що ЕСУ друкуватиметься й англійською мовою, вийде до мережі Інтернет.

Присмо відзначити, що до першого тому внесено статтю кандидата мистецтвознавства, заступника директора Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Рильського НАН України Г.Степанченко про видатного сучасного хормейстера, композитора, педагога і громадського діяча, президента Національного музичного комітету України ММР ЮНЕСКО, народного артиста України, лауреата Національної премії ім. Т.Шевченка, академіка Анатолія Авдєєвського.

На презентації першого тому ЕСУ визначний вчений і громадський діяч, академік НАН України Іван Дзюба зосібно зазначив:

- Над цим проектом ми працюємо вже чотири роки. Починали на громадських засадах, потім підключилися Фонд «Відродження» та Фондація Приятелів енциклопедії України, які надали на фінансування проекту по 40 тис. доларів. Надходять і благодійні внески, але перший том побачив світ ціною неймовірних зусиль багатьох людей. Та їхньої якоїсь нерелевності, як на сьогодні, відданості ідеї.

Наша мета - дати максимум інформації про сучасну Україну. Зараз виходить цілком достатньо довідників, але всі вони - вузькоспеціалізовані. Ми подаємо справді повну картину життя сучасної України. Про письменників, наприклад, в ЕСУ вміщено навіть більш статті, ніж в Українській літературній енциклопедії - своїх авторів ми орієнтуємо на ґрунтовне розкриття теми і вимагаємо від них подавати максимальну бібліографію. Адже ніхто з нас не знає достеменно, що ж таке Україна. Кожен володіє специфічним клаптиком знань. Але ж у нашій країні стільки талантів у різних галузях - чи то мистецтво, чи точні й прикладні науки, або ж фундаментальні розробки! Кожна стаття - це самостійне, наукове дослідження. До речі, про вчених. Раніше вони могли потрапити до Радянської енциклопедії лише завдяки високим званням і посадам. Ми ж уперше створили реєстр на рівні докторів наук. Повірте, усі вони того варті. Так само, як і митці, що не належать до певної спільки, але є самобутніми майстрами.

До того ж, автори ЕСУ повертають імена забутих і репресованих, уникаючи тенденційності. У виданні є статті про Героїв Радянського Союзу і героїв ОУН-УПА, про всіх, хто вніс свій вклад у розбудову України... У роботі над підготовкою і випуском багатотомного видання, що тільки-но розпочалося, величезні зусиль - організаційних і творчих - доклали і докладад відповідальний секретар Головної редакційної колегії, керівник Координаційного бюро ЕСУ НАН України Микола Желєзняк, який, підсумовуючи виступи багатьох подвижників видання, зазначив:

- Багато слів уже сказано про ЕСУ, її укладачів, авторів, мезенатів, прихильників та друзів. Я також прислунаюсь до них. Зі

свого боку хочу подякувати всім вам, без кого ми не могли б створити енциклопедію, і побажати всім міцного здоров'я, натхнення і терпіння на багато років, адже попереду ще стільки роботи - 24 томи. І я певен, що переважно більшість з вас уже незабаром знову завітає у нашу невеличку 517-ту кімнату в Президії НАН України, щоби продовжити працю над черговим томом ЕСУ.

Будь-яка книга не є досконалою, на жаль, є певні упущення та огріхи і в Енциклопедії Сучасної України. Але наш нечисленний колектив, що перейнявся ідеєю професора А.Жуковського, насправді зробив усе можливе, аби ЕСУ вийшла доброю книгою.

Думка читача про ЕСУ ще попереду, звичайно ж, нам хотілося б, щоб вона була об'єктивною. Редакція не ставила собі за мету створити універсальну українську енциклопедію. Завдання ЕСУ - показати сучасну Україну, її природний та господарський потенціал, чудові пам'ятки історії та культури, етапи її історичного розвитку, а головне - її людей, розумом та працею яких створено найсучасніші візії техніки, промисловий виробництва, довершені художні полотна, літературні та мистецькі твори.

Дехто скаже, що нині у моїх словах забагато патетики, що ми не помічаємо тих численних бід і негараздів, які «пропалися» в нашій країні. Так, я згоден: ще багато проблем та недоліків, але де їх немає? Нещодавно одна з кореспонденток запитала мене, чи на часі створення енциклопедії у такий складний для України період, коли багато плинного, неусталеного? Я відповів: «Так». Оскільки вважав і вважаю, що ми мало знаємо Україну, ми недостатньо її і себе любимо, мало пропагуємо свою культуру, свої досягнення, здобутки, а вони є і - не малі. Почитайте І том, і ви переконаетесь у цьому.

Мені присмо, що ЕСУ зібрало в цьому залі всіх нас, різних за своєю партійною приналежністю, симпатіями чи антипатіями до того чи іншого партійного лідера, але єдиних у своїй любові до України і прагненні зробити все можливе, аби вона стала гідною, багатою і квітучою державою. Тож ЕСУ нехай буде тим об'єднуючим початком, що згуртує всіх українців для добра та слави нашої держави.

На презентації побував Володимир КОРНІЙЧУК.

Музична мозаїка

Високе небо пісень

Віктора ЛУЗАНА

24 лютого 2002 р. у Київському будинку вчителя відбувся творчий вечір знаного композитора і поета Віктора Лузана, приурочений 55-річчю з дня народження і 35-річчю творчої діяльності композитора, який ще у далекому 1965 р. створив відому пісню на слова В.Сосюри «Любть Україну!», що вже тоді широко звучала за океаном серед численної української діаспори.

Водночас на вечорі відбулася презентація збірки пісень В.Лузана, що побачила світ у Видавництві ім. Олени Теліги під назвою «Перлини української поезії у мелодіях Віктора Лузана». (К., 2001) і яка рекомендована Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих мистецьких навчальних закладів країни і вчителів шкіл різного типу й ухилу художньо-естетичного виховання підліткового покоління.

У цьому залі яблуку ніде було впасти. А дорослі й діти все йшли та йшли. Йшли поети і музиканти. Йшли ті, хто закоханий у пісню Віктора Лузана, композитора з Божої ласки. Йшли на його давно і довго очікуване свято, на презентацію збірки пісень «Перлини української поезії у мелодіях Віктора Лузана». Любть Україну, яка побачила світ у Видавництві ім. Олени Теліги за віршального слова Голови ОУН п. Миколи Плав'юка. І зринули в серця слова ширшої владності Дослідній фундації ім. О.Ольжича в США за сприяння у виданні цієї книги. А всі, хто брав її до рук, захоплено вдвигалися у співучі витинанки Ярослави Шекери, якими вона прикрасила кожну сторінку такої любі книжки, що увірала 50 пісень, а їх у композитора понад 400...

Ця збірка не лише очікувана, а й нагально необхідна для молодих, юних і найменшешньких, аби зростали змалечку в національному Саді пісень. Бо пісні Віктора Лузана - талановиті різнобарв'я українських мелодій, які він видобуває зі своєї душі на вірші видатних поетів України усіх часів. Сам обдарований поет, він дуже вимогливо добирає вірші.

Усі, хто чув чималу низку пісень того вечора і хто співав їх, наче дихали на повні груди щільним повітрям, немов пили

джерельну воду. Адже пісні, ліричні, героїчні, жартівливі, сумні і веселі, давали людям снагу, оту силу й енергію, яку продемонстрували учні п. Віктора, молоді козаки в національних бойових мистецтвах.

А Віктор Іванович, «викладач української пісні» (як помилково і надивовиж правдиво записали колись в його трудовій книжці), вже виховав на своїх піснях не одне покоління патріотів. Це він писав у ті часи, коли до нього чіплялися, за ні за що (навіть, мовляв, скрипичний ключ не так пише), і тоді, коли за власною програмою прищеплював любов до рідної землі в Гнідинській Малій академії народних мистецтв на уроках української пісні. Діти вивчили сотні пісень, а в гуртку «Чураївна» пробували власні сили у композиції.

Він постійно з дітьми й серед дітей, даруючи їм свій талант педагога. Скільки їх навчив він володіння таким чутливим, щемливим народним інструментом - сопілкою. І діти віддячували своєму наставникові, залюбки співали на вечорі його пісень. Бачили б ви сяючі очі маленьких співаків та юної солістки. Співали дитячі гурти із с. Тарасівка (керівник - учитель музики Оксана Демідчук, донька Віктора Лузана), діти ансамблю «Корали» під орудою п. Лесі Потішньої, сопілкарі з ансамблю «Чайка», діти недільної школи Союзу Українок, якими керує Віктор Іванович. Прозвучали і марш молоденьких козаків,

● По завершенні творчого вечора: у центрі - ювіляр Віктор ЛУЗАН.

і «Три матусі», і «Де ти, барвінку, ріс», і «Писанка» та багато інших.

Натхненно і мужньо співав секстет із Духовної семінарії Київського патріархату пісні «Крути» і «Запорізький козак». А тріо студентів (Олься Щириця, Володимир Воробей, Євген Шлолох), колишні учні композитора, проникливо виконало пісню «Уде у полі вітер лютий» на вірш присутнього на вечорі Володимира Москвича. Задумовно співав дует у складі Ніни Мукоєд і Лідії Цимбал. Слухали ми й авторське виконання. Прикрасив вечір своїм виконанням і відомий кобзар Степан Щербак.

І слухно нагадала слова П.І.Чайковського, нащадка козака Чайки, музикознавець Олена Щербак, що музику творять не композитори, а народ. Бо Віктор Лузан є найправдивішим та гідним його сином, який з милоком матері, Ніни Яківни, всотаю народні мелодії, а під лагідною, але вимогливою рукою батька, Івана Івановича (вчитель школи села Зеленьки Миронівського району, звідки походив весь рід Лузанів), утвердився в моральних засадах свого народу. Ще й мав за наставителя Василя Лілика. Тому є такими природними у композитора патріотичні пісні, бо народжувалися з «криниці чистої Душі і великої Любові» (Ганна Чубач).

Черпаючи з народної скарбниці, композитор творить пісні, розмаїті за характером, інтонаціями, мелодійним візерунком та ритмічним малюнком. І згадується слова Івана Стоянова, викладача української мови Софійського університету: «Вперше в житті слухаю композитора, що створив народні пісні». Так, їх мають співати у дитячих садках, школах, бо вони сприяють духовному опертю молодих. Вірю, що вони прийдуть до народу.

Багато ширших і теплих слів було сказано на адресу Віктора Лузана, а поет і художник Олься Доріченко подарувала свою картину, на якій трое козаків співають з нот, ніби трое синів композитора...

Вечір завершився піснею «Любть Україну» (1965 р.) на вірші великого Володимира Сосюри. Заспівали її Степан Щербак і автор, а зал підспівував. Слід додати, що захід відбувся за сприяння Київського будинку вчителя та Союзу Українок. На вечорі раділа душа п. Ольги Веремійчик, головного редактора Видавництва ім. Олени Теліги, а вела його надзвичайно широко, по-родинно му лагідно знала поетеса Ганна Чубач, на вірші якої написано чимало пісень Віктора Лузана.

Тож побажаємо їм лебедяного лету у високому небі України.

Олена ЛЕОНТОВИЧ.